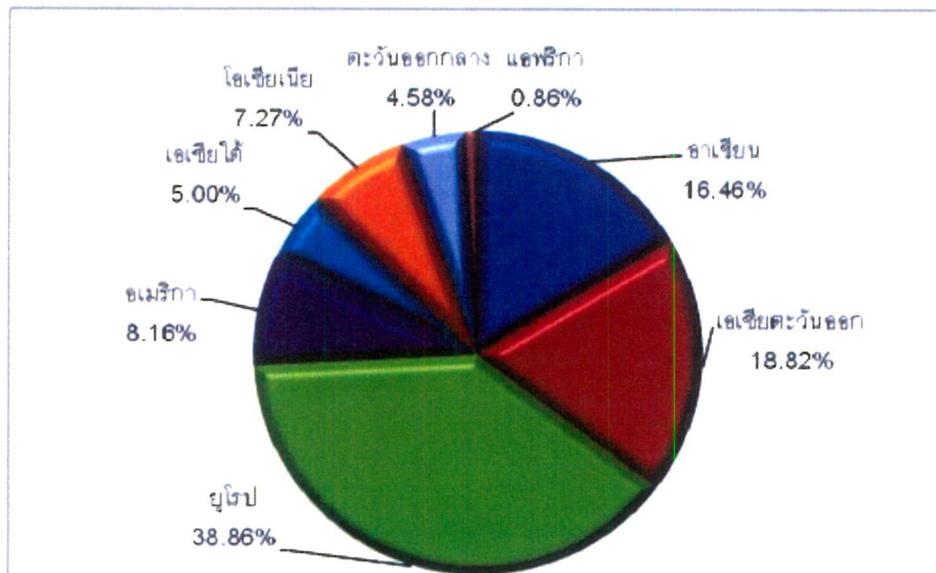

บทที่ 1

บทนำ

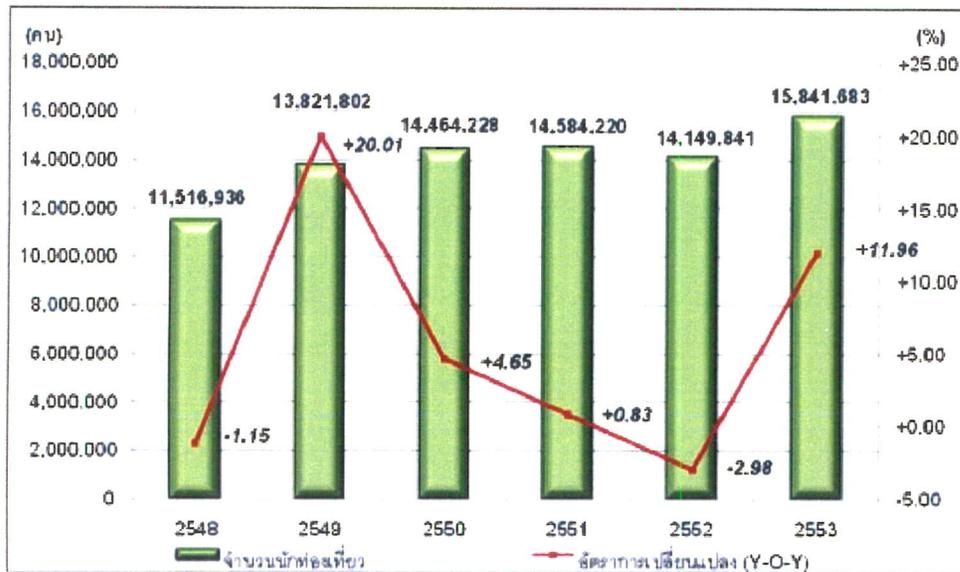
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ รายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2553 ประเทศไทยมีรายได้สูงสุด 5.85 แสนล้านบาท และภูมิภาคที่ก่อให้เกิดรายได้ด้านการท่องเที่ยวสูงสุดคือ ยุโรป คิดเป็นร้อยละ 38.86 ของรายได้ทั้งหมด โดยจากข้อมูลพบว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 7.51% จากสถิตินักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยระหว่างปี 2548-2553 พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 11,516,936 คนในปี 2548 เป็น 15,841,683 คนในปี 2553 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุด

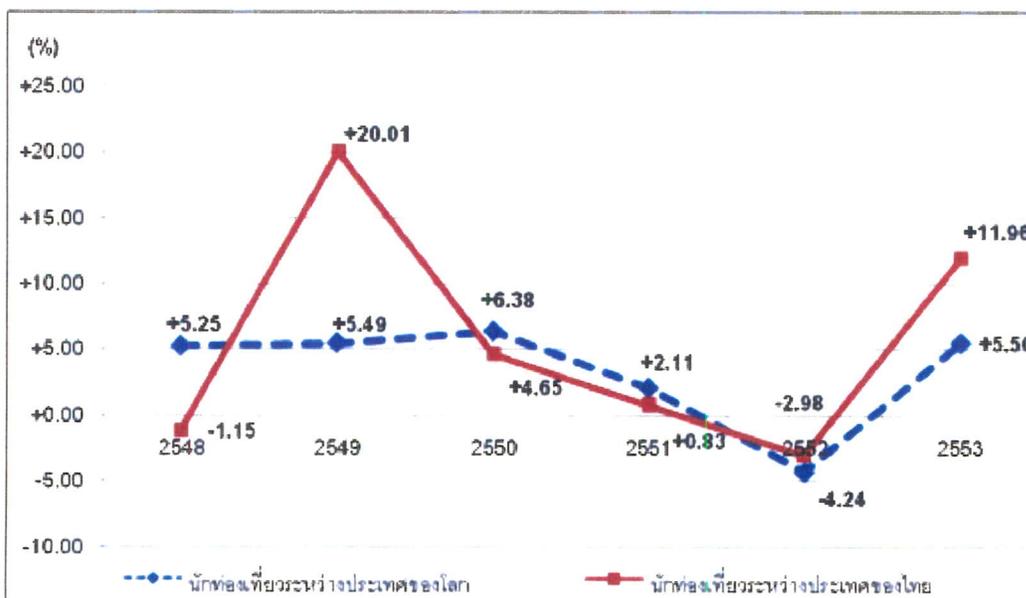
ที่มา สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกรมการท่องเที่ยว

การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล

ที่มา : สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และกรมการท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยของไทยเปลี่ยนแปลงตามทิศทางของจำนวนนักท่องเที่ยวโลก จากข้อมูลอัตราการเปลี่ยนแปลงของจำนวนนักท่องเที่ยวโลกในระหว่างปี 2548-2553 พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในปี 2548-2551 โดยมีอัตราการขยายตัวสูงสุดเท่ากับร้อยละ 6.38

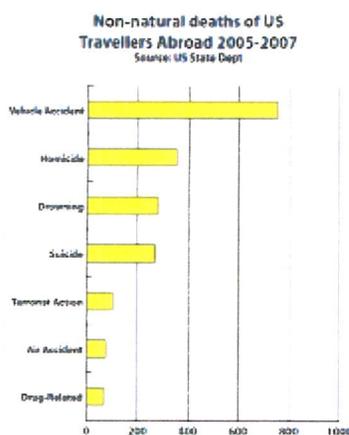

ที่มา : สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และ UNWTO

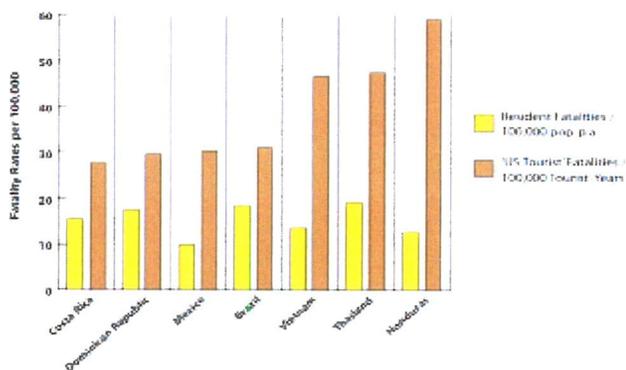
ในขณะที่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาอุบัติเหตุทางถนนก็ยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อภาพพจน์และการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่อการมาท่องเที่ยวประเทศไทยได้ โดยจาก

การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล

รายงาน Bad Trips International Tourism and Road Deaths in the Developing World ของมูลนิธิเอฟไอเอ (FIA Foundation) พบว่า อุบัติเหตุเป็นสาเหตุการตายที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติอันดับที่ 1 ที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวสหรัฐอเมริกาเสียชีวิตในขณะที่ท่องเที่ยวในระหว่างปี คศ 2005-2007 และประเทศไทยก็ถูกจัดให้อยู่ในอันดับกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเสียชีวิตเนื่องจากการท่องเที่ยวอยู่ในอันดับต้น โดยการเปรียบเทียบอัตราจำนวนผู้เสียชีวิตของประเทศนั้นต่อประชากร 100,000 คน ของประเทศไทยจะมีค่าอยู่ที่ประมาณ 18 คนต่อประชากร 100,000 คน และเมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวที่เสียชีวิตต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในประเทศ 100,000 คน พบว่าอัตราการเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวอยู่ที่ประมาณ 48 คนต่อนักท่องเที่ยว 100,000 คน หรือมากกว่า 2.5 เท่า

Developing Countries: Indicative 'US Tourist' rates versus Resident Road Fatality Rates, 2005

โดย David Ward, FIA Foundation Director General ได้กล่าวไว้ว่า

“Tourists and international travelers expect and demand the highest standards of safety when they step on an airplane to travel on holiday. But once they leave the arrivals lounge, tourists are left to fend for themselves in an often dangerous environment. Unsafe roads, untrained drivers, poorly maintained vehicles – often without seat belts: this is the reality of travel in many popular tourist destinations. The governments of these countries and the international and local tourism industries can and must do more to protect tourists on the roads. And by protecting tourists, and improving road safety, they will also be improving

การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล

protection for their own citizens – road safety must be recognized as key element of sustainable tourism”.

นอกจากข้อมูลจากรายงานดังกล่าวแล้วการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้งที่เกิดขึ้นกับชาวต่างชาติจะได้รับ ความสนใจไม่เพียงแต่ในประเทศไทยแต่ยังเป็นทีสนใจของประเทศที่นักท่องเที่ยวต่างชาติเป็นพลเมืองของที่นั่น ตัวอย่าง เช่น การเสียชีวิตของวัยรุ่น 3 คนที่มาท่องเที่ยวเมืองไทยเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2554 ในขณะที่เดินทางไปท่องเที่ยวที่จังหวัดเชียงใหม่ โดยอุบัติเหตุเกิดขึ้นที่จังหวัดกำแพงเพชร และจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ชี้ให้เห็นว่าเกิดจากความประมาทของผู้ขับขี่รถทัศนารคันดังกล่าวที่ขับรถยนต์เพื่อไม่ต้องการจะย้อนไปกลับรถ เป็นระยะทางไกล

Martin Wainwright
guardian.co.uk, Thursday 30 June 2011 18:44 BST

A [larger image](#)

Bruno Melling-Firth, Man Boemgaarden-Cook and Conrad Quashie, who have been killed in a bus crash in Thailand. Photograph: National News and Pictures

Three British teenagers have been killed in a bus crash in **Thailand** where they were taking a gap-year trip before starting university this autumn.

ที่มา: จากเว็บข่าวหนังสือพิมพ์ Guardian ประเทศอังกฤษ

ความสนใจจากการเสียชีวิตดังกล่าวไม่เพียงจำกัดแต่การนำเสนอในเชิงข่าวแต่ได้นำไปสู่การเรียกร้องให้ ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญกับปัญหาดังกล่าวดังที่ Dr. Clive A. Marks ได้ทำจดหมายถึงสถานทูตของประเทศ ต่างๆ เพื่อชี้ให้เห็นถึงอันตรายของการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยเฉพาะที่เมืองปาย แม่ฮ่องสอนที่มี นักท่องเที่ยวต่างชาติต้องเข้าไปรักษาตัวที่โรงพยาบาลปาย ถึงกว่า 200 คนในแต่ละปี นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึง พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีความแตกต่างจากการปฏิบัติตัวในขณะที่อยู่ในประเทศตัวเอง เช่น การไม่สวมหมวกนิรภัยขณะขับขี่รถจักรยานยนต์

Figure 1. Location of Pai (Northern Thailand)

Reducing the incidence of motorcycle accidents in the tourism industry in Pai (Thailand)

MEMORANDUM AND DISCUSSION DOCUMENT

by Dr. Clive A Marks

อุทิศให้กับ เด็กหนุ่มวัย 19 ปี ชาวอเมริกา เสียชีวิตจาก จยย. เมื่อ 10พค54 และเด็กหนุ่ม 19 ปีชาวอังกฤษ ที่เสียชีวิต ณ ที่เดียวกัน เมื่อวันที่ 7พค.53

	2006	2007	2008	2009	2010
Foreign tourists treated at the Pai hospital after motorcycle accidents	238	271	255	262	266
Percentage of motorcycle accidents where rider was <u>not</u> using a protective helmet	56%	62%	47%	41%	48%

FOR THE ATTENTION OF THE AMBASSADOR:

- Embassy of the Commonwealth of Australia (Thailand)
- Embassy of New Zealand (Thailand)
- Embassy of the United Kingdom (Thailand)
- Embassy of Canada (Thailand)
- Embassy of the United States of America (Thailand)
- Embassy of Netherlands (Thailand)
- Embassy of Belgium (Thailand)
- Embassy of France (Thailand)
- Embassy of Italy (Thailand)
- Embassy of Israel (Thailand)
- Embassy of Spain (Thailand)
- Embassy of Japan (Thailand)
- Embassy of South Korea (Thailand)
- Embassy of Germany (Thailand)
- Embassy of Denmark (Thailand)
- Embassy of Finland (Thailand)
- Embassy of Sweden (Thailand)
- Embassy of Austria (Thailand)
- Embassy of Switzerland (Thailand)
- Embassy of the Russian Federation (Thailand)

- Cc.
- Pai Explorer
- Pai Tourist Police
- Pai Tourism Association
- Tourism Authority of Thailand
- BBC Worldwide (Lonely Planet)
- Honda Australia Rider Training
- Bangkok Post
- Reuters
- Associated Press
- The Australian newspaper
- The Age newspaper
- Chiang Mai Mail
- US Travel Insurance Association
- Travel Medicine Alliance
- International Herald Tribune
- Travel and Tourism Research Association
- Asia Injury Prevention Foundation
- International Travel News
- Thailand Accident Research Centre
- Australian Motorcycle Council
- Canadian Motorcycle Association
- British Motorcyclist Federation

นอกจากนี้ปัญหาเรื่องของการไม่ปลอดภัยแล้ว ยังพบว่าในขั้นตอนการจัดการหลังการเกิดอุบัติเหตุก็ยังเป็นส่วนประกอบหนึ่งที่สร้างความยุ่งยากให้กับนักท่องเที่ยวหรือครอบครัวของนักท่องเที่ยวที่เกิดอุบัติเหตุในด้านของการติดตามเรื่อง คดีความ ตลอดจนการขอรับความช่วยเหลือในด้านของการหาข้อมูลของประเทศไทย

การยกระดับความปลอดภัยในการท่องเที่ยวของชาวต่างชาติตามมาตรฐานสากล

อย่างเช่น กรณีข้อครอบครัวชาวอังกฤษครอบครัวหนึ่งที่สูญเสียลูกชายอายุ 19 ปี ในระหว่างเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยและรถตู้โดยสารคันดังกล่าวเกิดอุบัติเหตุซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมาจากปัญหาความไม่ปลอดภัยของยานพาหนะ ครอบครัวดังกล่าวประสบปัญหาในการหาความช่วยเหลือในเชิงวิชาการและการช่วยเหลือในเชิงการฟ้องร้อง

Basically my 19 year old brother was killed in May in Thailand from a bus accident which the bus company and driver are accountable for. The driver has gone missing, straight after the bus crash happened and the police have sent out search warrants however you never know how effective these are. Secondly the bus had no tread on its back tyres and has been classified as an illegal bus which hadn't passed its MOT and therefore shouldn't be on the roads, we have this in writing from a number of sources and in december we went to thailand as a family and the bus was still at the side of the road so we took many pictures for evidence.

We wanted to think about suing the bus company but it is a difficult and long process due to bureaucracy and corruption between police, insurance and bus companies. We understand it is a common problem in thailand and for us it is more about trying to get a change to the transport system to prevent such horrific things happening in the future otherwise people just turn a blind eye to it until it happens.

I was just wondering if you knew of any good organisations or individuals who would be good to speak to in terms of advising us on how to go about the legal proceedings, my mum is a lawyer so understands the system well however we are struggling to get individuals to help who don't just want money us.

นอกจากปัจจัยหลักทั้ง 3 ด้านแล้ว การให้ความสำคัญกับนโยบายของภาครัฐเป็นเงื่อนไขสำคัญในการผลักดันมาตรการต่างๆให้เข้าไปสู่การจัดการปัญหาที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยทางถนนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานและต้องบูรณาการการทำงานร่วมกัน สำหรับประเทศไทยแล้วการจัดการด้านความปลอดภัยทางถนนจะมีศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการจัดการเกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนทั้งหมด โดยตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน พ.ศ. 2554 สำหรับระเบียบดังกล่าวกำหนดให้มีคณะกรรมการ 2 ชุด คือคณะกรรมการระดับนโยบายที่มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน และมีรัฐมนตรีกับปลัดกระทรวงที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ในการวางแผนนโยบายและกำกับติดตามการทำงานตามแผน และคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งซึ่งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานและผู้บริหารจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องด้านความปลอดภัยทางถนน ซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินงานตามแผนและนโยบายที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนแต่งตั้งคณะทำงานในประเด็นที่สำคัญ จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีด้านการจัดการความปลอดภัยทางถนน พบว่าไม่ปรากฏว่ามีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวอยู่ในกรรมการทั้ง 2 ชุด

จากปัญหาที่กล่าวมาทั้งหมดชี้ให้เห็นความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและจะมีผลกระทบโดยตรงต่ออุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวของประเทศหากยังไม่ได้มีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ทั้งนี้ประเด็นปัญหาที่สำคัญที่ควรมีการศึกษาคือ

1. สถานการณ์ด้านความปลอดภัยทางถนนของนักท่องเที่ยวต่างชาติ และสถานการณ์ด้านการจัดเก็บข้อมูลและติดตามเฝ้าระวังที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. สถานการณ์ด้านความปลอดภัยในการเดินทางขอความช่วยเหลือรูปแบบและเส้นทางการเดินทางที่มีความเสี่ยงสำหรับนักท่องเที่ยว
3. นโยบายและโครงสร้างด้านจัดการความปลอดภัยทางถนนสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ตลอดจนกลไกการช่วยเหลือที่มีอยู่ในปัจจุบัน
4. ทัศนคติที่มีต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีต่อการจัดการด้านความปลอดภัยทางถนนในประเทศไทย
5. พฤติกรรมเสี่ยงของกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ควรจะมีการสร้างความเข้าใจและประชาสัมพันธ์อย่างเหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัย

1. ทราบสถานการณ์ ความเสี่ยง ช่องว่างด้านการจัดการมาตรฐานความปลอดภัยการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
2. จัดทำข้อเสนอแนะเพื่อเพื่อลดความปลอดภัยการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวไทยให้มีมาตรฐานเดียวกับตามแนวทางมาตรฐานสากล โดยเฉพาะระบบป้ายจราจร ป้ายบอกทาง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. รัฐบาลมีแนวทางในการติดตามและป้องกันการสูญเสียชีวิตอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุทางถนนในกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถจัดทำแผนงาน มาตรการเพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิต
3. กาลอู่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและหน่วยงานภาครัฐเกิดการบูรณาการเพื่อป้องกันความสูญเสียชีวิตของนักท่องเที่ยวต่างชาติ
4. นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจถึงแนวทางในการเดินทางที่ปลอดภัยเพื่อการท่องเที่ยว